

Bon voyage!

Varastokirjaston palvelut Kohan myötä

Pysy pinnalla – navigointitaitoja kirjastoille

24.10.2019

Johanna Vesterinen, Varastokirjasto

Tausta toiminnalle

- Laki Varastokirjastosta (1078/1988) sekä Asetus Varastokirjastosta (94/1992)
- Toiminta alkoi 1.3.1989 – nyt menossa 30. toiminnan vuosi
- Toiminta-ajatus:

vähentää kirjastojen tilantarvetta ottamalla vastaan aineistoa niin tieteellisistä kuin yleisistä kirjastoista ja yritysten tietopalveluista sekä asettaa hankittu aineisto tutkijoiden ja muiden tiedontarvitsijoiden käyttöön.

VUOSI 2018

Aineistoa käsiteltiin 3,1 hyllykm > kokoelmaan 2,1 hkm

Asiakasrekisterissä n. 2 000 kirjastoa ja tietopalveluyksikköä,
näistä aktiivisia n. 650

Toimitetut tilaustapahtumat yht. n. 97 000: artikkelikopioita 12 000,
lainoja/uusintoja 85 000

Luetteloitua aineistoa n. 100 hkm, n. 2 milj. monografianimekettä
ja n. 115 000 kausijulkaisunimekettä

Luetteloituja LP- ja CD-levyjä n. 132 hm

Luetteloimattomia LP-levyjä n. 98 hm

Linnea2-konsortio

” Linnea2-konsortio on yliopistojen, Eduskunnan kirjaston ja Varastokirjaston vuonna 2000 perustama yhteenliittymä, jonka tehtävänä on hallita konsortion jäsenten yhteistä kirjastojärjestelmää. Järjestelmä koostuu Voyager- ja Aleph-ohjelmistoista, CSC:n omistamasta ja ylläpitämästä palvelimesta sekä käyttöpalvelusta. Järjestelmän avulla ylläpidetään kirjastotietokantoja sekä Kansalliskirjaston kansallisia tietokantoja ja yhteistietokantoja.”

<https://www.kiwi.fi/display/linnea2/Linnea2-konsortio>

Vuosikokous 16.3.2018:

”Konsortiosopimus puretaan ilman irtisanomisaikaa erikseen tarkemmin sovittavana ajankohtana. Tästä tarkemmasta ajankohdasta sopivat osapuolten kirjastonjohtajat tai muu vastualueen johtaja tämän sopimuksen nojalla. Ellei ajankohdasta sovita erikseen, Konsortiosopimus katsotaan purkautuneeksi 31.12.2019.”

Suomessa Voyager poistuu asteittain käytöstä arvion mukaan vuoden 2020 loppuun mennessä.

Miksi Koha?

- Jo ennen konsortion purkautumispäätöstä tiedettiin, että käytössä oleva kirjastojärjestelmä on kaarensa lopulla. Kirjastojen oli ryhdyttävä etsimään uutta kirjastojärjestelmää
- Konsortion purkautumisen myötä kävi selväksi, että kirjastot eivät päätyisi valitsemaan yhtä, yhteistä kirjastojärjestelmää
- Linnea2-konsortion toimijat valitsivat joko avoimen lähdekoodin **Kohan** tai kaupallisen, yhtenäisen **Software as a Service** –mallin (SaaS) järjestelmän > Tästä artikkeli [Tietolinjassa](#) (2018/1)
- Varastokirjasto päätyi valitsemaan Koha-kirjastojärjestelmän, useita puoltoseikkoja, mm. Kohan parempi soveltuvuus painetun aineiston käsittelyyn

Kohti Kohaa

- Päätös Kohan valinnasta tehtiin keväällä 2018
- Kirjaston oma projektiryhmä aloitti toiminnan syksyllä 2018
- Talven 2018 – kevään 2019 aikana ohjelmaan tutustumista, konversioiden ja käyttöönottojen seuraamista, oman tietokannan siivoamista ja testailua, yhteydenpitoa etenkin Kansalliskirjastoon, verkkopalaverointia, omaa opiskelua jne.
- Osaksi kansainvälistä Koha-verkostoa (kts. VK tiedottaa -juttu [KohaCon19](#), Dublin)
- Vaari-tietokannan konvertointi ja käyttöönotto 6/2019
- Syksy 2019: Lyhyen yhteiskoulutuksen jälkeen olemme kokeilleet, oppineet uutta sekä pois vanhasta, etsineet parhaita ja sopivimpia toimintatapoja sekä osallistuneet järjestelmän kehittämistyöhön

Miten vaihdos vaikutti Varastokirjaston palveluihin tai toimintaan? Henkilöstönäkökulma: plussat

Palvelunopeus on ennallaan: *Tilaukset toimitetaan saman päivän aikana joko skannattuina tiedostoina tai käsitellään postin kuljetettavaksi*

- Kohaan siirtyminen ei juurikaan näy asiakkaalle, koska käyttöliittymänä on Finna
- Mahdollisuus uuden oppimiseen
- Kirjastojärjestelmän ylläpito helpottui merkittävästi -> Koha toimii selaimella ei vaadi paikallisia asennuksia
- Kohan kielenä suomi ja englanti > helpottaa haltuunottoa
- Nk. perustoiminnot ennallaan: luettelointi, lainaus, palautus
- Samanaikaisesti voi olla avoinna monta välilehteä esim. lainaus, luettelointi
- Kehitysehdotuksilla on merkitystä ja painoarvoa
- Asiakasviestintä yksinkertaisempaa molempiin suuntiin

... ja miinukset

- Asiakkaan löytämiseen rekisteristä menee enemmän aikaa
- Aineiston paikantaminen monimutkaistui
- Hankala selata, sivun skrollausta enemmän
- Koha ei ole ”valmis”
- Kohan haut puutteellisia
- Aineiston käsittelypuolella monografioiden käsittely nopeutui (teemme vain nidetietueen), sarja-aineiston käsittely hidastui -> Kohan varastotietojen paikantaminen sekä uusien merkintöjen tekemisen lomake vaatii erityistä tarkkuutta
- ”Tilausjärjestelmämme on karvahattuinen malli, joka hyväksikäyttää Finnan *Lähetä sähköpostilla* –lomaketta, jota ei ole suunniteltu tilauslomakkeeksi, tilaamisesta ei jää jälkeä Kohaan. Kirjastot luulevat usein, että tilaaminen on epäonnistunut, kun omissa tiedoissa ei näy varausta ko. kirjasta”

Esimerkki asiakasnäkymästä

✦ Lisää suosikkeihin

✉ Laina/Artikkelitilaus/Varaus

🔗 Vie viite

” Viitetiedot

🖨 Tulosta

Finna-arvio

☆☆☆☆☆ (0)

Lancet

📖 Aikakauslehti

Lancet 1823-.

NÄYTÄ KAIKKI TIEDOT ▼

Saatavuustiedot

Arvostelut (0)

Et voi tehdä varausta tähän aineistoon.

Varastokirjasto

Hylly

▼ VARASTOKIRJASTO, VARASTO

Kausijulkaisut

Palvelujen kehittyminen Varastokirjastossa

- Kohassa ei ole Voyagerin kaltaista yhteislainaus toimintaa (*UB-toiminto*). UB-toiminnon lakkautumisen myötä VK:n lainaus toiminta palasi perinteiseen kaukopalveluun
- Toiveissa on, että Finnaan olisi mahdollista kehittää taustajärjestelmäriippumaton yhteislainaus toiminto kirjastojen käyttöön
- Varastokirjaston toiminta kansallisessa kirjastokentässä ja erikoiskirjastona vaatii aktiivista yhteistoimintaa kaikkien kirjastojen ja tietopalveluyksiköiden kanssa

Vielä lopuksi: LowTag

- LowTag= lähettävä kirjasto merkitsee siirrettävään aineistoon Varastokirjasto-omistajuuden
- Lähettävä kirjasto määrittelee ja varmistaa metatietojen laajuuden sekä siirtymisen; näin toimien vähennetään päällekkäistä lähettämistä, koska omistajuus näkyy saman tien
- LowTag ei ole riippuvainen esim. Kohasta, mutta vaatii toimiakseen Melinda-yhteyden: kirjasto joko luetteloit tai sillä on muu sidos Melindaan.

VK mukana **Tuomas Pelttarin** ja **Erkki Lounasvuoren** tekemässä *Musiikin varastointiselvitykseen* liittyvässä pilotoinnissa (valm. 2017, [linkki](#)) ja vastaanotti erän LowTag-merkittyä musiikkia > kannustavat tulokset

Musiikin vastaanotto ja käsittely LowTag-menetelmällä aloitettu 2018

*Kysyttävää?
Kiitos huomiostanne!*

Johanna Vesterinen
johanna.vesterinen@nrl.fi

Yleiset yhteydenotot:
varkirja@nrl.fi

Kaukopalvelu:
ill.varastok@nrl

